

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 612/2022-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného WEBBER LEGAL, s. r. o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7Cdo/7/2021 z 21. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. augusta 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu v civilnom spore, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

II.

2. Sťažovateľ sa žalobou proti žalovanej banke domáhal 471,15 eur ako bezdôvodného obohatenia (zaplatených úrokov a poplatkov) podľa zmluvy o úvere, o ktorom tvrdil, že je bezúročný a bez poplatkov, keďže v zmluve boli nesprávne uvedené náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch (celková výška spotrebiteľského úveru, ročná percentuálna miera nákladov, celková čiastka úveru, výška, počet a termíny splátok). Tvrdil, že platbu poplatku za úver 100 eur nevykonal sám, ale urobila to banka bez jeho vedomia. Okresný súd žalobu sťažovateľa zamietol, čo odôvodnil tým, že v zmluve boli uvedené všetky náležitosti, a preto sa úver nepovažuje za bezúročný a bez poplatkov. K námietke sťažovateľa, že si nebol vedomý platby poplatku za úver, súd uviedol, že sťažovateľ si zvolil splácanie úveru inkasom z jeho účtu a o poplatku za poskytnutie úveru a jeho splatnosti bol pred uzavretím zmluvy informovaný a mal možnosť zvoliť si iný spôsob úhrady.

3. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie pre nesprávny procesný postup, ktorým mu bolo znemožnené uskutočňovať procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces a pre nesprávne právne posúdenie. Uviedol, že okresný súd sa nevysporiadal s tvrdeniami o tom, že ide o pôžičku, a nie o úver, a tomu zodpovedajúcou neplatnosťou dohody o odplate. Ďalej uviedol, že súd vychádzal z nesprávnej výšky úveru, a teda podhodnotil ročnú percentuálnu mieru nákladov, pričom jeho výklad bol v rozpore rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vo veci C-377/2014, odklon od ktorého v rozpore s požiadavkou eurokonformného výkladu neodôvodnil. Za nesprávne považoval, že pri uzavretí zmluvy si mohol zvoliť iný spôsob úhrady úveru ako inkasom, pretože formulárovú zmluvu mohol len ako celok akceptovať alebo odmietnuť.

4. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom z 24. marca 2020 rozsudok okresného súdu potvrdil. Stotožnil a s odôvodnením rozsudku okresného súdu, a preto naň odkázal. Na zdôraznenie správnosti a k odvolacím námietkam sťažovateľa uviedol, že v zmluve je správny údaj o celkovej výške spotrebiteľského úveru a sťažovateľ si sám zvolil splácanie inkasom z účtu, z ktorého bol bankou inkasovaný aj poplatok za poskytnutie úveru 100 eur. Okresný súd pri rozhodovaní vo vzťahu k výške, počtu a termínov splátok, ich členení na istinu, úroky a iné poplatky v zmysle § 9 ods. 2 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch zohľadnil rozhodnutie Súdneho dvoja C-42/2015. Podľa krajského súdu nebolo možné akceptovať ani námietky sťažovateľa týkajúce sa charakteru zmluvy a jeho úvahy o tom, že nejde o úver, ale o pôžičku, a to podľa § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže mu nesprávnym procesným postupom malo byť znemožnené uskutočňovanie jeho procesných práv v miere porušenia práva na spravodlivý proces. Konkrétne v dôsledku nedostatku odôvodnenia v časti odklonu od záverov rozhodnutia Súdneho dvora vo veci C-377/2014 a v časti jeho tvrdenia, že nejde o úver, ale o pôžičku.

6. Najvyšší súd ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením dovolanie odmietol. Vychádzal z toho, že rozsudok krajského súdu obsahuje rozhodujúci skutkový stav, stanoviská strán sporu, obsah odvolania, právne predpisy, podľa ktorých bola vec právne posúdená, a samotné právne posúdenie. Najvyšší súd zdôraznil, že sťažovateľ podal dovolanie pre nesúhlas s právnym posúdením úverového vzťahu tak, že tento nie je bezúročný a bez poplatkov. Svoje námietky však uviedol ako nedostatok dôvodov podľa § 420 písm. f) CSP. K tomu najvyšší súd uviedol, že odvolací súd reagoval na odvolacie námietky, osobitne na argumentáciu podľa rozhodnutia Súdneho dvora C-377/2014 a na argumentáciu posúdenia vzťahu ako úveru či pôžičky. Preto odôvodnenie nemožno považovať za nedostatočné tak, že by malo vadu podľa § 420 písm. f) CSP. Navyše najvyšší súd poukázal na to, že ak by aj ustálil, že sťažovateľ namieta nesprávne právne posúdenie, musel by dovolanie odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP, keďže rozhodnutie sa týka peňažného plnenia, ktoré neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy.

III.

7. Namietané porušenie svojich práv vidí sťažovateľ v nedostatočnom zistení skutkového stavu a v povinnosti súdov vykladať vnútroštátne právo eurokonformne. Podľa sťažovateľa súd nesprávne zistil skutkový stav, keď v rozhodnutiach okresného a krajského súdu je uvedené, že on ako

spotrebiteľ si zvolil spôsob splácania úveru tak, ako bol uvedený vo formulárovej zmluve, ktorá mu bola predložená na podpis. Takéto zistenie skutkového stavu súdom podľa sťažovateľa malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Najvyšší súd navyše nesprávne vyhodnotil dovolacie dôvody, ktoré si uplatnil, čím opätovne zasiahol do jeho základných práv. Tvrdí, že podstatou sporu bolo vymedzenie druhu spotrebiteľského úveru, teda či ide o úver alebo o pôžičku. Podľa sťažovateľa súd v namietanom uznesení a v rozhodnutiach nižších súdov riadne neodôvodnil, prečo podľa neho išlo o úver. Sťažovateľ považuje namietané uznesenie za zjavne neodôvodnené, arbitrárne a nepreskúmateľné. Podľa sťažovateľa súdy sa majú snažiť o eurokonformný výklad. Namíeta, že výklad najvyššieho súdu o tom, že okresný a krajský súd dostatočne odôvodnili svoj odklon od rozsudku C-377/14, je svojvoľný a nepresvedčivý, a to najmä v súvislosti s povinnosťou vykladať vnútroštátne právo eurokonformne.

IV.

8. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

9. K námietkam sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu, ktorým bola jeho žaloba zamietnutá, najvyšší súd poukázal na to, že odôvodnenie nižších súdov nemožno považovať za nedostatočné, ktoré by malo za následok vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP. Podľa najvyššieho súdu krajský súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, pričom jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím okresného súdu nemožno považovať za neodôvodnený. Táto argumentácia najvyššieho súdu nevykazuje žiadne znaky či už arbitrárneho alebo formalistického prístupu k hodnoteniu podmienok dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, keďže už rozhodnutia okresného a krajského súdu dávajú sťažovateľovi jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na otázku zadefinovanú jeho žalobou. Záver o odmietnutí jeho dovolania v tejto súvislosti nemožno považovať za extrémne nespravodlivý, a preto rozporný s jeho základnými právami. Navyše treba uviesť, že najvyšší súd poukázal na to, že ak by aj ustálil, že sa namieta nesprávne právne posúdenie podľa § 421 ods. 1 CSP, musel by dovolanie odmietnuť pre neprípustnosť podľa § 422 ods. 1 písm. b) CSP, keďže rozhodnutie krajského súdu sa týka peňažného plnenia, ktoré neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy.

10. V tejto súvislosti treba poznamenať, že sťažovateľ sa vo svojej veci domáhal aplikácie rozsudku Súdneho dvora z 21. apríla 2016 vo veci C-377/14, pričom dovolanie odôvodnil tým, že okresný a krajský súd neodôvodnili odklon od tohto rozhodnutia. Tak tomu nie je. Už okresný súd k tomuto argumentu uviedol, že rozsudok Súdneho dvora vychádza z odlišných skutkových okolností, keď hovorí o vylúčení súm z celkovej výšky úveru, ktoré nie sú spotrebiteľovi reálne vyplatené, no v prípade sťažovateľa bolo zistené, že mu bolo reálne na účet vyplatených 5 000 eur, a to, že bolo z účtu sťažovateľa na základe zmluvného dojednanja v prospech banky na poplatok za poskytnutie úveru inkasovaných dohodnutých 100 eur, nemožno považovať za reálne neposkytnutie úveru. Z tejto časti odôvodnenia okresného súdu jasne vyplývajú dôvody, pre ktoré okresný súd

nepovažoval za správne aplikovať závery rozsudku Súdneho dvora vo veci C-377/14. Ide o štandardnú právnickú argumentáciu rozlišovania skutkových situácií pri posúdení, či možno na zistený skutkový stav použiť právny záver vytvorený súdnym výkladom.

11. Preto nemožno hovoriť o tom, že by okresný a krajský súd nedostatočne zistili skutkový stav alebo tento právny stav nedostatočne právne posúdili tak, že by ich záver nebolo možné z pohľadu jeho správnosti preskúmať. Jedinou otázkou je, či je toto právne posúdenie správne. Ako však uviedol najvyšší súd, dovolanie proti rozsudku krajského súdu z dôvodu nesprávnosti jeho právneho posúdenia nebolo prípustné a nesprávnosť právneho posúdenia nemožno zahrnúť pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Preto je možné, že právne posúdenie krajského súdu je nesprávne, či ako sťažovateľ populárne uvádza nedostatočne eurokonformné. To však nemôže byť dôvodom na to, aby bolo možné dospieť k záveru o nedostatočnom zdôvodnení rozhodnutia krajského súdu ako prvku nesprávneho procesného postupu, ktorým by sťažovateľovi bolo znemožnené uskutočňovať jeho procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP. Odmietnutie dovolania sťažovateľa namietaným uznesením najvyššieho súdu nie je výsledkom svojvoľnej či formalistickej aplikácie ustanovení CSP o prípustnosti dovolania, čo vylučuje možnosť, že by týmto rozhodnutím došlo k porušeniu sťažovateľových základných práv. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

12. Podľa § 67 zákona o ústavnom súde k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Peter Straka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2022

Peter Straka
predseda senátu